

Julkisuuslaista,
salassapidosta,
hankinta-asiakirjojen
julkisuudesta,
tiedonsaantioikeudesta

Lakiperusta

Viranomaisen toiminnan ja asiakirjojen julkisuudesta ja salassapidosta säädetään julkisuuslaissa.

Yleinen tietosuoja-asetus = GDPR tulee sanoista General Data Protection Regulation Se on henkilötietojen käsittelyä sääntelevä laki, jota alettiin soveltaa kaikissa EU-maissa keväällä 2018.

Tietosuojalaki 5.12.2018/1050

Hankintalain 138 §:ssä säädetään asiakirjojen julkisuutta koskevien säännösten soveltamisesta.

Hankintalain mukaan hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan julkisuuslakia (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999), jos hankintayksikkö on julkisuuslain 4 §:ssä tarkoitettu viranomainen tai jos sen on muualla laissa olevan säännöksen perusteella noudatettava sanottua lakia.

Julkisuuslaissa tarkoitettujen viranomaisten hankinta-asiakirjoihin sovelletaan julkisuuslain nk. yleisöjulkisuutta ja asianosaisjulkisuutta koskevia säännöksiä.

Julkisuuslain 4 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia ovat:

1. valtion hallintoviranomaiset sekä muut valtion virastot ja laitokset, tuomioistuimet ja muut lainkäyttöelimet,

2. valtion liikelaitokset,

3. kunnalliset viranomaiset,

4. Suomen Pankki, mukaan lukien Rahoitustarkastus, 5. Kansaneläkelaitos sekä muut itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset,

6. eduskunnan virastot ja laitokset,

7. Ahvenanmaan maakunnan viranomaiset niiden huolehtiessa viranomaiselle kuuluvista tehtävistä maakunnassa,

8. lain tai asetuksen taikka 1,2 tai 7 kohdassa tarkoitetun viranomaisen päätöksen perusteella tiettyä tehtävää itsenäisesti hoitamaan asetetut lautakunnat, neuvottelukunnat, komiteat, toimikunnat, työryhmät, toimitusmiehet ja kunnan ja kuntayhtymän tilintarkastajat sekä muut niihin verrattavat toimielimet.

- **Kunnallinen viranomainen** = **Viranomainen** on kunnan toimielin, jolle on säädöksillä (= laki, asetus, hallintosääntö jne.) annettu toimivalta ja velvollisuus tiettyjen tehtävien hoitamiseen omalla toimialallaan.
- Vimpelissä: Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta, vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta, sivistystoimen tilaajalautakunta, kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja, tekninen johtaja, rakennustarkastaja, ympäristösihteeri, vapaa-aikasihteeri ja laskentasihteeri

Viranomaisen asiakirja

Julkisuuslain 5 §:n mukaan julkisuuslakia sovelletaan viranomaisen hallussa oleviin kirjallisiin, kuvallisiin tai muihin tallenteisiin, niiden tallennusmuodosta riippumatta.

Julkisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisen asiakirjalla tarkoitetaan viranomaisen hallussa olevaa asiakirjaa, jonka viranomainen on laatinut, taikka joka on toimitettu viranomaiselle asian käsittelyä varten tai muuten sen toimialaan tai tehtäviin kuuluvassa asiassa.

Viranomaisen asiakirjoja ovat julkisuuslain tarkoittamassa mielessä myös hankintayksikön hankinta-asiassa vastaanottamat asiakirjat, kuten tarjoajien hankintayksikölle toimittamat tarjoukset, ehdokkaiden toimittamat ilmoittautumiset rajoitetussa menettelyssä sekä näihin liittyvät asiakirjat ja tiedustelut.

Asiakirjan julkiseksi tuleminen

Julkisuuslain 1 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei laissa erikseen toisin säädetä.

Julkisuuslain 3 §:n mukaan laissa säädettyjen tiedonsaantioikeuksien ja viranomaisten velvollisuuksien tarkoituksena on toteuttaa avoimuutta ja hyvää tiedonhallintatapaa viranomaisten toiminnassa sekä antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä, muodostaa vapaasti mielipiteensä sekä vaikuttaa julkisen vallan käyttöön ja valvoa oikeuksiaan ja etujaan.

Julkisuuslain 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen. Asianosaisen oikeudesta tiedonsaantiin säädetään julkisuuslain 11 §:ssä.

Julkisuuslain 6 §:ssä ja 7 §:ssä on säädetty siitä, milloin asiakirja tulee julkiseksi, jollei asiakirjan julkisuudesta taikka salassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta julkisuuslaissa tai muussa laissa säädetä.

Julkisuuslain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan viranomaisen antama tarjouspyyntö liiteasiakirjoineen tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu tai muulla tavalla varmennettu.

Sen sijaan hankintaa koskeva tarjouksen täydennyspyyntö ja tarjousasian käsittelyä varten annetut selvitykset ja muut asiakirjat tulevat julkiseksi vasta, kun hankintasopimus asiassa on tehty (6 § 1 momentin 3 kohta).

Julkista hankintaa koskevat osallistumishakemukset, tarjoukset sekä muut hankintaa koskevat asiakirjat tulevat salassa pidettävää tietoa lukuun ottamatta julkisiksi vasta, kun **sopimus on tehty** (7 § 2 momentti).

Tarjousten osalta on huomattava, että hankintamenettelyssä **asianosaisena** olevalla tulee kuitenkin olla oikeus saada tietoa tarjousasiakirjoista esimerkiksi muutoksenhakua varten jo ennen näiden tuloa yleisesti julkiseksi.

Julkisuuslain 9 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen (nk. yleisöjulkisuus).

Tiedon antaminen asiakirjasta, joka 6 ja 7 §:n mukaan ei ole vielä tullut julkiseksi, on viranomaisen harkinnassa.

Harkinnassa on otettava huomioon, ettei tiedon antamista saa rajoittaa ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeellista (julkisuuslaki 17 §).

Hankintaprosessissa viranomaisen harkinta voi tulla kyseeseen hankintapäätöksen ja sopimuksen teon välisenä aikana.

Hankintapäätös tulee julkisuuslain 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan julkiseksi päätöksen allekirjoittamisella tai varmentamisella muulla vastaavalla tavalla. Sama koskee päätöstä tarjoajan tai ehdokkaan poissulkemisesta tarjouskilpailusta sekä päätöstä hankinnan keskeyttämisestä.

Asianosaisjulkisuus

Julkiisuuslain 11 §:n mukaan asianosaisella on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Tarjouskilpailuun osallistuneella tarjoajalla on siten oikeus saada tarjousasiakirjat nähtäväkseen käytännössä hankintapäätöksen tekemisen jälkeen.

Asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei kuitenkaan ole oikeutta julkisessa hankinnassa toisen ehdokkaan tai tarjoajan liike- tai ammattisalaisuutta koskeviin tietoihin.

Asianosaisaseman puutuessa tarjoajalla ei ole oikeutta saada esim. muiden tarjoajien liike- tai ammattisalaisuuksiksi ilmoittamia ja tarjousvertailussa käytettyjä tietoja. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi, kun tarjoaja on hankintayksikön päätöksellä suljettu pois tarjouskilpailusta, koska ei täyttänyt soveltuvuusvaatimuksia ja tarjous ei siten ole päässyt vertailuun.

Tiedon antaminen asiakirjasta

Julkisuuslain 14 §:n mukaan **tiedon antamisesta asiakirjasta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on.**

Viranomaisen asiakirjan sisällöstä annetaan tieto suullisesti taikka antamalla asiakirja viranomaisen luona nähtäväksi ja jäljennettäväksi tai kuunneltavaksi tai antamalla siitä kopio tai tuloste.

Tieto asiakirjan julkisesta sisällöstä on annettava pyydetyllä tavalla, jollei pyynnön noudattaminen asiakirjojen suuren määrän tai asiakirjan kopioinnin vaikeuden tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi aiheuta kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle (julkisuuslaki 16 §).

Jäljennöksistä voidaan periä maksu julkisuuslain 34 §:n mukaisesti.

Hankinta-asiakirjojen salassapitoperusteista säädetään laissa

Julkisuuslain 24 §:ssä säädetään salassa pidettävistä viranomaisasiakirjoista. Lainkohdan mukaan salassapitoperusteiden mukainen salassapitovelvollisuus kohdistuu asiakirjassa olevaan salassa pidettävään tietoon, ei salassa pidettävää tietoa sisältävään asiakirjaan kokonaisuudessaan.

Liike- ja ammattisalaisuus, ml. hintatiedot

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 17 kohdassa salassa pidettäviksi tiedoiksi säädetään valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön asiakirjat, jotka sisältävät liike- ja ammattisalaisuuksia, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta liiketoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi edellä mainituille tahoille taloudellista vahinkoa tai saattaisi toisen samanlaista tai muutoin kilpailevaa toimintaa harjoittavan julkisyhteisön tai yksityisen parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liike- ja ammattisalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, mikäli tiedon antaminen aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa. Liikesalaisuuksien salassapitointressi liittyy useimmiten suojaan kilpailijoita kohtaan.

Liikesalaisuudet ovat yleensä luonteeltaan teknisiä tai kaupallisia. Tavallisesti liike- ja ammattisalaisuudelta on edellytetty, että tieto osaamisesta tai teknisestä ratkaisusta sisältää jotakin uutta.

Liike- ja ammattisalaisuutena ei voida pitää tietoa, joka on yleisesti tunnettu tai saatavilla julkisista lähteistä.

Laissa ei määritellä kategorisesti tai säännönmukaisesti mitään tarjousvertailussa tai hankintamenettelyssä muutoin käytettyä tai huomioitua tietoa liike- ja ammattisalaisuudeksi tai toisaalta ehdottoman luovutusvelvollisuuden piiriin.

Jokaisen tiedon tai tekijän asema liike- ja ammattisalaisuutena ja siten lain suojan piirissä ratkaistaan jokaisessa yksittäistapauksessa erikseen hankintayksikön ja viime kädessä toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaisulla.

Jos tarjousvertailussa vertailun kohteena olevat tarjouksen laatutekijät katsotaan yksittäistapauksessa liike- ja ammattisalaisuudeksi, on hankintayksikön pyrittävä tästä huolimatta perustelemaan tarjousvertailun lopputulos esittämällä tarjouksen laatua koskevat tiedot esimerkiksi siten yleisellä tasolla, että liike- ja ammattisalaisuudet eivät paljastu.

Hankintayksikkö voi myös edellyttää, että tarjoukset annetaan tavalla, jolla niiden mahdollisesti sisältämät liike- ja ammattisalaisuudet eivät paljastu.

Esimerkiksi hinnan muodostumisen perusteet ja erityistapauksissa osahinnoittelu voivat olla liikesalaisuuksia, joita asianosaisellakaan ei ole oikeus saada.

Oikeuskäytäntöä

Korkeimman hallinto-oikeuden tapauksessa 11.12.2015 taltio 3660 liikesalaisuuksia ei tullut luovuttaa. Vertailu ei perustunut välittömästi liikesalaisiin tietoihin osakokonaisuuksiin jaetussa laatuvertailussa, vaan niistä annettuihin pisteisiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden tapauksessa 15.3.2016 taltio 908 asianosaisella on oikeus saada tieto toisen tarjoajan liikesalaisuutta koskevista tiedoista. Kyseisessä tapauksessa luottamuksellisia tietoja oli käytetty tarjousten vertailuperusteena.

Korkeimman hallinto-oikeiden tapauksessa KHO:2007:83 tarjousasiakirjojen sisältämiä yksikköhintoja pidettiin tarjouksen tehneen elinkeinonharjoittajan liikesalaisuuksina. Tapauksessa tarjouksen yksikköhinnat liittyvät X Oy:n elinkeinotoimintaan. Hintojen joutuminen kilpailevien elinkeinonharjoittajien tietoon antaisi näille kilpailuetua. X Oy halusi pitää yksikköhinnat salaisuuksinaan ja yhtiöllä on objektiivisesti arvioiden salassapitointressi. Tapauksesta ei voida kuitenkaan tehdä johtopäätöstä, että yksikköhinnat aina olisivat liikesalaisuuksia.

Tapauksessa KHO 16.5.2013 taltio 1714 oli kysymys neuvottelumenettelyssä annetun ensimmäisen tarjouksen hintatiedoista. KHO katsoi, että kysymyksessä olevista ensimmäisen tarjouksen osakokonaisuuksien hinnoista ei käy ilmi hintojen määrittelyperusteita tai muitakaan sellaisia teknisen liike- ja ammattisalaisuuden suojaan kuuluvia tietoja, joiden joutumisesta kilpailevan elinkeinonharjoittajan tietoon voisi katsoa aiheutuvan kilpailuetua.

Tarjoukseen lopulliset vastaavat hintatiedot ovat jo tietoja pyytäneen toisen tarjoajan käytössä. Tarjousten osakokonaisuuksien hinnoille ei voida katsoa objektiivisesti arvioiden olevan salassapitointressiä ja valittajalle on annettava niistä tieto.

Salassapidettävyyden arviointi

Hankinta-asiakirjat voivat sisältää muutakin julkisuuslain 24.1 §:n tai erityislain nojalla salassa pidettävää tietoa.

Hankintayksikön voi olla vaikea määritellä, sisältävätkö tarjoajien ja ehdokkaiden toimittamat asiakirjat liikesalaisuuksia. Tämän vuoksi hankintayksikön tulee jo tarjouspyynnössä edellyttää tarjoajia merkitsemään tarjousasiakirjoihin, mitä tarjoaja itse katsoo julkisuuslain mukaisiksi liike- ja ammattisalaisuuksiksi.

Hankintayksikkö ei ole kuitenkaan hankinnassaan sidottu tarjoajan omaan ilmoitukseen liike- ja ammattisalaisuudesta. Päätöksen asiakirjan tai tiedon salassapidosta taikka julkisuudesta tulee perustua aina hankintayksikön omaan harkintaan.

Muutoksenhaun vaikutus hankintasopimuksen tekemiseen (Hankintalaki)

Hankinnassa, jossa on noudatettava odotusaikaa tai 131 §:n 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa, hankintayksikkö ei saa tehdä hankintasopimusta, jos asia on saatettu valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Jos markkinaoikeus ratkaisee täytäntöönpanoa koskevan asian tai antaa pääasiassa ratkaisun ennen kuin odotusaika tai 131 §:n 1 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut umpeen, hankintayksikön on noudatettava odotusaikaa tai 131 §:n 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa markkinaoikeuden päätöksen estämättä loppuun saakka.

Muutoksenhaun vaikutus hankintasopimuksen tekemiseen (Pienhankinnat)

-teknisen lautakunnan hankintapäätös > oikaisuvaatimusaika / kh:n otto-oikeus > oikaisuvaatimus > mahdollisuus hakea muutosta hallinto-oikeudelta > valitusaika > valitusajan kuluttua > päätös on lainvoimainen > voidaan tehdä sopimus > asiakirja tulee julkiseksi

Rikoslaki , kehen sovelletaan

* 11 § ([12.7.2002/604](#))

* Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- * 1) ***virkamiehellä*** henkilöä, joka on virka- tai siihen rinnastettavassa palvelussuhteessa valtioon, **kuntaan taikka kuntayhtymään** tai muuhun kuntien julkisoikeudelliseen yhteistoimintaelimeen, eduskuntaan, valtion liikelaitokseen taikka evankelisluterilaiseen kirkkoon tai ortodoksiseen kirkkokuntaan tai sen seurakuntaan tai seurakuntien yhteistoimintaelimeen, Ahvenanmaan maakuntaan, Suomen Pankkiin, Kansaneläkelaitokseen, Työterveyslaitokseen, kunnalliseen eläkelaitokseen, Kuntien takauskeskukseen tai kunnalliseen työmarkkinalaitokseen;
- * 2) ***julkista luottamustehtävää hoitavalla henkilöllä*** kunnanvaltuutettua ja muuta yleisillä vaaleilla valittua 1 kohdassa mainitun julkisyhteisön edustajiston jäsentä kuin kansanedustajaa edustajantoimessaan sekä 1 kohdassa mainitun julkisyhteisön tai laitoksen toimielimen, kuten valtioneuvoston, kunnanhallituksen, lautakunnan, johtokunnan, komitean, toimikunnan ja neuvottelukunnan, jäsentä sekä muuta mainitun julkisyhteisön tai laitoksen luottamushenkilöä;
- * 3) ***julkisyhteisön työntekijällä*** henkilöä, joka on työsopimussuhteessa 1 kohdassa mainittuun julkisyhteisöön tai laitokseen taikka yliopistoon; ([24.7.2009/562](#))

Kunnanjohtajan ja pormestarin tiedonsaantioikeus

Kunnanjohtajalla tai pormestarilla on oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta sekä saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tämä tiedonsaantioikeus ulottuu julkisten tietojen lisäksi niihin tietoihin, jotka eivät vielä ole tulleet julkisiksi. Salassapitosäännökset rajoittavat kuitenkin kunnanjohtajan tai pormestarin tiedonsaantioikeutta.

Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus

Kuntalain 83 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita luottamushenkilö toimessaan pitää tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohdolta konsernijohdon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Säännöksellä varmistetaan luottamushenkilön oikeus saada toimensa hoitamisessa tarpeelliset tiedot. Tietojensaantioikeus on julkisuuslaissa jokaiselle säädettyä oikeutta laajempi. **Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ei ulotu kunnan tytäryhteisöihin, koska nämä eivät ole kuntalain 83 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia.** Sen sijaan luottamushenkilöllä on oikeus saada konsernijohdolta tytäryhtiötä koskevia tietoja.

Valtuutetun ja kunnanhallituksen jäsenen luottamustoimen hoitaminen ei rajoitu tietylle sektorille tai tehtäväalueelle. Valtuutetuilla ja kunnanhallituksen jäsenillä on tästä syystä oikeus saada tietoja kaikilta kunnan viranomaisilta.

Lautakunnan jäsenen ja muun rajatusta tehtäväalueesta vastaavan toimielimen jäsenen tietojensaantioikeus rajoittuu toimielimen alaiseen hallintoon ja toimielimen käsiteltäväksi kuuluviin asioihin.

Luottamushenkilön tietojensaantioikeus ulottuu julkisten tietojen lisäksi niihin tietoihin, jotka eivät vielä ole tulleet julkisiksi.

Salassapitosäännökset rajoittavat kuitenkin tietojensaantioikeutta.

Toimielimen jäsenenä luottamushenkilöllä on luonnollisesti oikeus niihin salassa pidettäviin tietoihin, jotka kuuluvat hänen varsinaisten tehtäviensä hoitamiseen ja joita tarvitaan esimerkiksi päätöksenteon perusteena toimielimen käsiteltävänä olevassa asiassa.

Yksittäisellä toimielimen jäsenellä ei ole oikeutta saada muissa tilanteissa salassa pidettäviä tietoja.

Sanamuotonsa mukaan kuntalain luottamushenkilön tiedonsaantioikeutta koskeva 83 § ei velvoita antamaan esim. kopioita tai tietoja sähköisessä muodossa, joten nähtäväksi antaminen riittää. Jos luottamushenkilö on pyytänyt kopioita ja ne hänelle annetaan, kopioista peritään kunnassa päätetyt maksut, paitsi jos on kunnassa päätetty esim. että luottamushenkilöiltä ei peritä kopioista maksua.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tiedonsaantioikeus

Tarkastuslautakunnalla ja tilintarkastajalla on kuntalain 124 §:n mukaan salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita tarkastuslautakunta tai tilintarkastaja pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi. **Tiedonsaantioikeus on nimenomaan tarkastuslautakunnalla toimielimenä, ei siis yksittäisellä tarkastuslautakunnan jäsenellä.**

Kunnan tilintarkastajalla on tarkastuslautakuntaa vastaava tiedonsaantioikeus.

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunnan tehtäväalue on määritelty tyhjentävästi kuntalain 121 §:ssä.

Tarkastuslautakunnalla on tiedonsaantioikeus nimenomaan tällä tehtäväalueellaan - näin ollen sen tehtävät asettavat rajat tiedonsaantioikeudelle.

Tarkastuslautakunnalla on kuntalain 124 §:n mukainen oikeus saada tietoja ja asiakirjoja nimenomaan kunnan viranomaisilta. Sillä ei sen sijaan ole oikeutta saada tällaisia tietoja suoraan kunnan tytäryhteisöltä, joiden hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen ei sille kuulu.

Asiakirjojen säilyttäminen ja hävittäminen

Asiakirjoja ei saa säilyttää eikä hävittää niin, että ne voivat joutua sivullisten käsiin. Jokainen, joka käsittelee salassa pidettäviä tietoja, on rangaistuksen uhallä velvollinen pitämään ne salassa. Salassa pidettäviä tietoja ei saa luvatta ilmaista sivullisille. Myös perheenjäsenet ja muut läheiset henkilöt ovat tällöin sivullisia.

Luottamushenkilölle tehtävän hoitoa annetut asiakirjat ovat vain luottamustehtävän hoitoa varten eikä niitä saa luovuttaa eteenpäin.

Salassa pidettäviä tietoja sisältävät kokousasiakirjat on säilytettävä ja hävitettävä asianmukaisesti.

Asiakirjoista ei saa muodostaa kotiarkistoja. Eriyisen tärkeätä on, että huolehditaan siitä, että tällaiset kokousasiakirjat jätetään kokouksen jälkeen kunnanvirastoon tai palautetaan myöhemmin asianmukaisesti hävitettäväksi. Huomiota tulisi kiinnittää myös turvalliseen sähköiseen hävittämiseen, mikäli sähköiset työkalut ovat kokousmenettelyssä käytössä.